

Auschwitz-dag 27. januar 2023

Den 27. januar er den internationale Holocaust-mindededag, som markeres i FN, EU, rundt omkring i Europa og andre steder i verden. På Auschwitz-dagen i Danmark mindes vi ofre for Holocaust og andre folkedrab.

I 2023 har Auschwitz-dag særligt fokus på markeringen af 80-året for aktionen mod de danske jøder i oktober 1943 og dens vidtrækkende konsekvenser. 80-året vil desuden blive markeret ved en række andre arrangementer og aktiviteter i løbet af året. Det er en vigtig historie i en ellers mørk tid, som vil blive mindet i både en dansk og international sammenhæng.

Auschwitz-dag finder sted fredag den 27. januar 2023 kl. 11.00-13.00 i Dronningesalen på Det Kongelige Bibliotek.

Den internationale Auschwitz-dag er en mindededag, hvor der vil være vidnesbyrd både fra Holocaust og fra Stalinismens ofre, musik og lystænding.

Program

Kl. 11:00

Velkomst ved museumsdirektør Janus Møller Jensen, Dansk Jødisk Museum.

Kl. 11:05

Tale ved Kulturminister Jakob Engel-Schmidt

Kl. 11:15

Ambassadør Alan Leventhal, USA
Ambassadør Charlotte Wrangberg, Sverige
Ambassadør Svetlan Stoev, Bulgarien

Kl. 11:30

Tale ved historiker og journalist Simon Kratholm Ankjærgaard.

Kl. 11:45

Vidnesbyrd – Miriam Gelfer Jørgensen
Vidnesbyrd - Ole Philipson i samtale m. Mirjam Capelle.
Vidnesbyrd– Samuel Rachlin.

Kl. 12:15

Lystænding ved elever fra Carolineskolen og musik v. Kristine Thorup.

Kl. 12:25

Afslutning.

Keynote speaker Simon Kratholm Ankjærgaard:

Simon Kratholm Ankjærgaard er journalist, forfatter, historiker og formidler og har skrevet stort set hele sit liv. Simon har arbejdet professionelt med journalistik siden 1993 og var i mange år ansat i Berlingske Media på flere forskellige københavnske aviser. Her var hans stillinger alt fra journalist over redaktionssekretær til redaktør. Senere arbejdede han med hjemløseavisen, Hus Forbi, hvor han i en årrække var redaktør. Efter diverse ophold i kommunikationsbranchen – særligt hos Dignity Institute – blev han freelancer og er i denne forbindelse bl.a. forfatter til ”Augustoprøret 1943 – Danmarks skæbnesommer”. Senest har han skrevet bogen ”Oktober 1943. De danske jøders flugt og fangenskab”.

Vidne – Miriam Gelfer: Miriam Gelfer vidner som dansk jødisk barn fra 1939. Forældrene flygtede med Miriam til Sverige i 1943, men da de kom tilbage i 1945, var deres lejlighed lejet ud til andre, deres ejendele var væk, og familiens antikvitetshandel med møbler var også tømt. Familien måtte begynde forfra. Endvidere var Miriams mors norske søskende blevet sendt til gaskamrene i Auschwitz, hvilket resulterede i en usagt leveregel i Miriams familie, at man skulle arbejde med noget der var vigtigt for en og samtidig bidrog til Danmark. Landet, som havde reddet en fra en skæbne, der mindede om morens norske søskendes.

Miriam Gelfer uddannede sig som kunsthistoriker og blev bl.a. overbibliotekar på Kunstindustrimuseets Bibliotek, som i dag hedder Designmuseum Danmark. Miriam har forskningsmæssigt særligt koncentreret sig om dansk og nordisk kunsthåndværk, islamisk kunst og kunsthåndværk samt jødisk kunst. Miriam er desuden en af initiativtagerne til stiftelsen af Dansk Jødisk Museum og har endvidere været medlem af redaktionen for det jødiske kulturtidsskrift Alef.

Vidne – pens. ambassadør Ole Philipson: Ole Philipson fyldte 12 år, da han i oktober 1943 flygtede til Sverige med sine forældre og storebror fra Sletten Strand i Nordsjælland. Oles far havde sagt, at de i

familien var jøder, hvilket var årsagen til at Ole var opmærksom på det som barn – ellers betegner Ole familien som sekulær. For nazisterne var oprindelsen imidlertid begrundelse nok til forfølgelse.

Ole Philipson blev senere handelsuddannet og diplomat og har bl.a. arbejdet som charge d'affaires på Danmarks ambassade i Chile. Her oplevede han i 1973 et militærkup på den siddende regering, hvilket endte med politiske forfølgelser. Ole Philipson oplevede dette, som personen, der kunne udstede visa til de chilenske flygtninge. Hans flugtoplevelser som barn kom i denne forbindelse op til overfladen igen og hans personlige historie sætter ham særligt i stand til at forstå de spor forfølgelse og flugt sætter i mennesker.

Vidne – Samuel Rachlin: Samuel er født i 1947 i Sibirien af jødiske forældre, med en oprindeligt dansk mor og en far med ukrainske rødder. Faren var desuden forretningsmand i Litauen og da Hitler og Stalin i 1939 (før Samuels fødsel) indgik deres ikke-angrebspagt, var modviljen mod den jødiske familie stor og fjenderne mange. Som en konsekvens heraf blev Samuels fars virksomhed nationaliseret og familien blev tvangsforvist til Sibirien. Få dage efter familiens afrejse til Prokovsk i Sibirien angreb Tyskland Sovjetunionen og indtog Polen og de baltiske lande. Først i 1956 kunne 9-årige Samuel sammen med sine forældre rejse til morens hjemland, Danmark.

Samuel Rachlin blev i Danmark journalist og forfatter og DR's udenrigskorrespondent i Sovjetunionen og efterfølgende TV2's første nyhedsvært. I 1999 producerede han en dokumentarfilm om sin families tvangsforvisning til – og ophold i – Sibirien.

